

32001F0413

L 149/1

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK HIVATALOS LAPJA

2001.6.2.

A TANÁCS KERETHATÁROZATA

(2001. május 28.)

a nem készpénzes fizetőeszközökkel összefüggő csalás és hamisítás elleni küzdelemről

(2001/413/IB)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre, és különösen annak 34. cikke (2) bekezdésének b) pontjára,

tekintettel a Bizottság kezdeményezésére ⁽¹⁾,

tekintettel az Európai Parlament véleményére ⁽²⁾,

mivel:

- (1) A nem készpénzes fizetőeszközökkel összefüggő csalás és hamisítás gyakran nemzetközi szinten történik.
- (2) Az egyes nemzetközi szervezetek (pl. az Európa Tanács, a Nyolcak csoportja, az OECD, az Interpol és az ENSZ) által ezzel összefüggésben végzett munka jelentős, azt azonban az Európai Unió fellépésével ki kell egészíteni.
- (3) A Tanács úgy véli, hogy a nem készpénzes fizetőeszközökkel összefüggő csalás egyes formáinak súlyossága és növekvő jelentősége átfogó megoldásokat igényel. Az 1997. június 16–17-i amszterdami Európai Tanács által jóváhagyott szervezett bűnözés elleni akcióterv ⁽³⁾ 18. ajánlása, valamint a Tanács és a Bizottság – az 1998. december 11–12-i bécsi Európai Tanács által jóváhagyott – akciótervnek ⁽⁴⁾ az Amszterdami Szerződés rendelkezéseinek a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség létrehozásáról szóló 46. pontja e téren fellépést követelnek meg.
- (4) Mivel ennek a kerethatározatnak a céljait – nevezetesen annak biztosítását, hogy a nem készpénzes fizetőeszközök minden formáját érintő csalás és hamisítás bűncselekménynek minősüljön, és azokat valamennyi tagállam területén hatásos, arányos és visszatartó erejű szankciókkal sújtásuk – a tagállamok az említett bűncselekmények nemzetközi összefüggései miatt nem tudják kielégítően megvalósítani és következésképpen azok az Unió szintjén jobban megvalósíthatók, így az Unió az Európai Közösséget létrehozó szerződés 5. cikkében

foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően intézkedéseket fogadhat el. Az abban a cikkben kifejtett arányossági elvnek megfelelően, ez a kerethatározat nem lép túl az említett célok eléréséhez szükséges mértéken.

- (5) Ennek a kerethatározatnak a nem készpénzes fizetőeszközökkel összefüggő csalás és hamisítás elleni küzdelmet kell támogatnia más, a Tanács által már elfogadott alábbi okmányokkal együtt: az Európai Igazságügyi Hálózat létrehozásáról szóló 98/428/IB együttes fellépés ⁽⁵⁾, az Európai Unió tagállamaiban a bűnszervezethez tartozás bűncselekményé minősítéséről szóló 98/733/IB együttes fellépés ⁽⁶⁾, a pénzmosásról, a bűncselekményhez felhasznált eszközök és a bűncselekményből származó jövedelmek azonosításáról, felkutatásáról, befagyasztásáról, lefoglalásáról és elkobzásáról szóló 98/699/IB együttes fellépés ⁽⁷⁾, valamint az Europol megbízatásának a pénz és más fizetőeszközök hamisítására való kiterjesztéséről szóló, 1999. április 29-i határozat ⁽⁸⁾.
- (6) A Bizottság 1998. július 1-jén „A nem készpénzes fizetőeszközökkel összefüggő csalás és hamisítás elleni fellépés keretei” címmel közleményt nyújtott be a Tanácsnak, amelyben a probléma kezelésére olyan uniós politikát szorgalmaz, amely kiterjed mind a megelőzés, mind a büntetés szempontjaira.
- (7) A közlemény tartalmazza egy együttes fellépés tervezetét, amely ezen átfogó megközelítés egyik eleme, és e kerethatározat kiindulópontját képezi.
- (8) A nem készpénzes fizetőeszközökkel összefüggő csalással és hamisítással kapcsolatos büntetendő magatartások leírásának ki kell terjednie mindazon tevékenységek teljes körére, amelyek e téren együtt jelentik a szervezett bűnözésből eredő fenyegetést.
- (9) Ezeket a magatartásokat valamennyi tagállamban bűncselekménynek kell minősíteni, és az ilyen bűncselekményeket elkövető vagy azokért felelősséggel tartozó természetes és jogi személyekkel szemben hatásos, arányos és visszatartó erejű szankciókat kell előírni.

⁽¹⁾ HL C 376. (E), 1999.12.28., 20. o.

⁽²⁾ HL C 121., 2001.4.24., 105. o.

⁽³⁾ HL C 251., 1997.8.15., 1. o.

⁽⁴⁾ HL C 19., 1999.1.23., 1. o.

⁽⁵⁾ HL L 191., 1998.7.7., 4. o.

⁽⁶⁾ HL L 351., 1998.12.29., 1. o.

⁽⁷⁾ HL L 333., 1998.12.9., 1. o.

⁽⁸⁾ HL C 149., 1999.5.28., 16. o.

- (10) Azzal, hogy elsődlegesen olyan fizetőeszközöket részesítenek büntetőjogi védelemben, amelyek különleges módon védettek a hamisítás és visszaélés ellen, a gazdasági szereplőket arra szeretnék ösztönözni, hogy az általuk kibocsátott fizetőeszközöket is ilyen védelemmel lássák el, és általánosan a fizetőeszköz védelmét egy újabb, a megelőzést szolgáló elemmel egészítsék ki.
- (11) Szükséges, hogy a tagállamok kölcsönösen a lehető legnagyobb mértékű segítséget nyújtsák egymás részére és konzultáljanak egymással, amennyiben ugyanarra a bűncselekményre két vagy több tagállam joghatósága is kiterjed,

ELFOGADTA EZT A KERETHATÁROZATOT:

1. cikk

Fogalommeghatározások

E kerethatározat alkalmazásában:

- a) „fizetőeszköz” a törvényes fizetőeszközök (bankjegyek és érmék) kivételével minden olyan materiális eszköz, amely különleges természeténél fogva önállóan vagy más (fizető)eszközzel együtt birtokosát vagy használóját képessé teszi pénz vagy pénzbeli érték átruházására; ilyen például a hitelkártya, az eurocekk kártya, a pénzügyi intézmények által kibocsátott más kártyák, az utazási csekk, az eurocsekk és más csekk és váltók, amelyek a hamisítás vagy a jogosulatlan felhasználás ellen például kivitelezésük, kódolásuk vagy a rajtuk lévő aláírás folytán védettek;
- b) „jogi személy” minden, az alkalmazandó jog alapján ilyen jogállással rendelkező jogalany, kivéve az államokat, illetve az egyéb, közhatalmi jogosítványokat gyakorló közjogi testületeket, valamint a közjogi nemzetközi szervezeteket.

2. cikk

A fizetőeszközökkel kapcsolatos bűncselekmények

Minden tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy legalább a hitelkártyák, az eurocekk kártyák, a pénzügyi intézmények által kibocsátott más kártyák, az utazási csekk, az eurocsekk, valamint más csekk és váltók tekintetében bűncselekménynek minősüljön az alábbi magatartások szándékos elkövetése:

- a) a fizetőeszköz ellopása vagy más módon történő jogellenes eltulajdonítása;
- b) fizetőeszköz jogosulatlan felhasználás céljából történő hamisítása vagy meghamisítása;
- c) lopott vagy más módon jogellenesen eltulajdonított, illetve hamis vagy meghamisított fizetőeszköz elfogadása, megszerzése, szállítása, más személy részére történő értékesítése vagy átruházása, illetve birtoklása jogosulatlan felhasználás céljából;

- d) lopott vagy más módon jogellenesen eltulajdonított, illetve hamis vagy meghamisított fizetőeszköz jogosulatlan felhasználása.

3. cikk

Számítógépes bűncselekmények

Minden tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy bűncselekménynek minősüljön az alábbi magatartások szándékos elkövetése:

- számítógépes adatok, különösen azonosító adatok jogosulatlan bevitel, módosítása, törlése vagy hozzáférhetetlenné tétele, vagy
- számítógépes program vagy rendszer működésébe való jogosulatlan beavatkozás
- útján pénz vagy pénzbeli érték átruházása vagy átruháztatása, amely más személy számára jogellenes vagyoni hátrányt okoz abból, hogy a bűncselekmény elkövetőjének vagy harmadik személynek abból jogellenes vagyoni előnye származzon.

4. cikk

Az elkövetés speciális eszközeivel kapcsolatos bűncselekmények

A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy bűncselekménynek minősüljön az alábbi magatartások szándékos elkövetése:

jogosulatlan felhasználása, elfogadása, megszerzése, más személy részére történő értékesítése vagy átruházása, illetve birtoklása:

- a 2. cikk b) pontjában leírt bűncselekmények valamelyikének elkövetésére különösen alkalmas berendezés, tárgy, számítógépes program vagy más eszköz;
- a 3. cikkben leírt bűncselekmények valamelyike elkövetésének célját szolgáló számítógépes program

jogosulatlan előállítás, elfogadása, megszerzése, más személy részére történő értékesítése vagy átruházása, illetve birtoklása.

5. cikk

Bűnsegély, felbujtás és kísérlet

A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a 2., 3. és 4. cikkben említett magatartásokhoz nyújtott bűnsegély és az azokra történő felbujtás, illetve a 2. cikk a), b) és d) pontjában, valamint a 3. cikkben említett magatartás kísérlete büntetendő legyen.

6. cikk

Szankciók

A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a 2–5. cikkben említett magatartások hatáson, arányos és visszatartó erejű szankciókkal legyenek sújthatók, beleértve legalább a súlyos esetekben a szabadságvesztés-büntetéseket is, amelyek kiadatáshoz vezethetnek.

7. cikk

A jogi személyek felelőssége

(1) Minden tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a jogi személyek felelősségre vonhatók legyenek a 2. cikk b), c) és d) pontjában, valamint a 3. és a 4. cikkben említett cselekményért, amelyet akár saját nevében eljárva, akár a jogi személy valamely szervének tagjaként eljárva olyan személy követett el a jogi személy javára, aki a jogi személyen belül vezető tisztséget tölt be, amely a következők egyikén alapul:

- a jogi személy képviselőjének joga, vagy
- a jogi személy nevében történő döntéshozatal joga, vagy
- a jogi személyen belüli ellenőrzés joga,

valamint az ilyen bűncselekmények elkövetésében bűnsegédként vagy felbujtóként való részességért.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott eseteken túlmenően mindegyik tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a jogi személyek felelősségre vonhatók legyenek, amennyiben az (1) bekezdésben említett személy által gyakorolt felügyelet vagy ellenőrzés hiányossága tette lehetővé, hogy egy neki alárendelt személy az adott jogi személy javára a 2. cikk b), c) és d) pontjában, illetve a 3. és 4. cikkben említett valamely bűncselekményt elkövesse.

(3) A jogi személynek az (1) és (2) bekezdés alapján fennálló felelőssége nem zárja ki a büntetőeljárást azok ellen a természetes személyek ellen, akik a 2. cikk b), c) és d) pontjában, illetve a 3. és a 4. cikkben említett bűncselekmények valamelyikét tettesként, felbujtóként vagy bűnsegédként követik el.

8. cikk

A jogi személyekkel szemben alkalmazható szankciók

(1) Minden tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a 7. cikk (1) bekezdése alapján felelősséggel tartozó jogi személy határos, arányos és visszatartó erejű szankciókkal legyen sújtható, beleértve a büntetőjogi és nem büntetőjogi pénzbeli szankciókat és egyéb szankciókat is, mint például:

- a) kizárás az állami kedvezményekből és támogatásokból;
- b) valamely üzleti tevékenység gyakorlásától való ideiglenes vagy végleges eltiltás;
- c) bírósági felügyelet alá helyezés;
- d) bíróság által elrendelt felszámolás.

(2) Minden tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a 7. cikk (2) bekezdése alapján felelősséggel tartozó jogi személy határos, arányos és visszatartó erejű szankciókkal vagy intézkedésekkel legyen sújtható.

9. cikk

Joghatóság

(1) Minden tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a 2., 3., 4. és 5. cikkben említett bűncselekményekre vonatkozó joghatóságát megalapozza, amennyiben a bűncselekményt:

- a) egészben vagy részben a területén követték el; vagy
- b) állampolgára követte el, amennyiben az adott tagállam joga előírhatja, hogy a magatartásnak az elkövetés helyén is büntethetőnek kell lennie; vagy
- c) olyan jogi személy javára követték el, amelynek székhelye a tagállam területén található.

(2) A 10. cikkre is figyelemmel bármely tagállam határozhat úgy, hogy nem vagy csak különleges esetekben, illetve körülmények között alkalmazza:

- az (1) bekezdés b) pontjában;
- az (1) bekezdés c) pontjában

említett joghatósági szabályt.

(3) A tagállamok megfelelően tájékoztatják a Tanács Főtitkárságát, amennyiben a (2) bekezdés alkalmazásáról határoztak, és adott esetben közlik, hogy a határozatot mely különleges esetekben vagy körülmények között alkalmazzák.

10. cikk

Kiadatás és büntetőeljárás

(1) a) Minden olyan tagállam, amely saját nemzeti joga alapján állampolgárát nem adja ki, megteszi a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a 2., 3., 4. és 5. cikkben említett bűncselekményekre vonatkozó joghatóságát megalapozza, amennyiben a bűncselekményt saját állampolgára a területén kívül követte el.

b) Minden tagállam, amennyiben állampolgára a 2., 3., 4. és 5. cikkben említett magatartást megvalósító bűncselekmény más tagállam területén történő elkövetésével gyanúsítható és e személyt kizárólag állampolgárságára tekintettel nem adja ki, az ügyet adott esetben büntetőeljárás megindítása céljából a hatáskörrel rendelkező hatóságainak adja át. A büntetőeljárás lefolytatása céljából a bűncselekménnyel kapcsolatos iratokat, adatokat és tárgyi bizonyítékokat az 1957. december 15-i Európai Kiadatási Egyezmény 6. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárásnak megfelelően kell továbbítani. A megkereső tagállamot a kezdeményezett büntetőeljárásról és annak eredményéről tájékoztatni kell.

(2) Ennek a cikknek az alkalmazása során a tagállam „állampolgára” kifejezést adott esetben az említett államnak az Európai Kiadatási Egyezmény 6. cikke (2) bekezdése b) és c) pontja alapján tett nyilatkozata szerint kell értelmezni.

11. cikk

A tagállamok együttműködése

(1) A tagállamok az alkalmazandó egyezményeknek, két- és többoldalú megállapodásoknak vagy megegyezéseknek megfelelően, a lehető legnagyobb mértékű kölcsönös jogsegélyt nyújtják egymásnak az e kerethatározatban említett bűncselekményekkel kapcsolatos eljárások során.

(2) Amennyiben az e kerethatározat szerinti bűncselekmény tekintetében több tagállamnak van joghatósága, ezek a tagállamok konzultálnak egymással a hatásos bűnüldözésre irányuló fellépésük összehangolása érdekében.

12. cikk

Információcsere

(1) Az információcserére és az e kerethatározat végrehajtásával kapcsolatos más érintkezésre a tagállamok operatív kapcsolattartó pontokat jelölnek ki vagy már meglévő operatív szerveiket veszik igénybe.

(2) A tagállamok tájékoztatják a Tanács Főtitkárságát és a Bizottságot az (1) bekezdés szerinti operatív kapcsolattartó pontként szolgáló szervükről vagy szerveikről. A Főtitkárság ezeket az információkat továbbítja a többi tagállamnak.

13. cikk

Területi hatály

Ezt a kerethatározatot Gibraltárra is alkalmazni kell.

14. cikk

Végrehajtás

(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat az intézkedéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek a kerethatározatnak 2003. június 2-ig megfeleljenek.

(2) A tagállamok 2003. június 2-ig eljuttatják a Tanács Főtitkárságának és a Bizottságnak azoknak a rendelkezéseknek a szövegét, amelyekkel az e kerethatározatban előírt kötelezettségeket nemzeti jogukba átültetik. E tájékoztatás és a Bizottság írásos jelentése alapján a Tanács 2003. szeptember 2-ig megvizsgálja, hogy a tagállamok mennyiben tették meg az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy ennek a kerethatározatnak megfeleljenek.

15. cikk

Hatálybalépés

Ez a kerethatározat az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* való kihirdetésének napján lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, 2001. május 28-án.

a Tanács részéről

az elnök

T. BODSTRÖM